

KPMG Accountants N.V.
Postbus 74500
1070 DB Amsterdam

Laan van Langerhuize 1
1186 DS Amstelveen
Telefoon (020) 656 7890
www.kpmg.nl

NBA
consultaties@nba.nl

Onze ref. FV/UvZ/SdB/ir

Amstelveen, 12 januari 2024

Betreft: KPMG reactie raadplegingsdocumentatie Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie

Geachte heer, mevrouw,

Met interesse hebben wij kennisgenomen van uw raadplegingsdocumentatie over de Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie. Graag delen wij onze visie op de gestelde vragen.

Algemene opmerkingen

Algemene opmerkingen t.a.v. CSRD-competenties

Over het algemeen vinden wij de CSRD-competenties, zoals beschreven in Bijlage 1, passend voor accountants die CSRD-assurance willen afgeven en voor het opnemen hiervan in de nadere voorschriften voor permanente educatie.

Voor de CSRD-competenties 'Vaardigheden ten behoeve van kennis', en in mindere mate voor 'Kennis', ontbreekt soms echter de concreetheid en mate van diepgang. Hierbij vragen wij om deze competenties nader te specificeren dan wel te concretiseren waar mogelijk, of toelichting te geven in welke situaties deze competenties of kennis relevant worden geacht, met als doel het minimaliseren van grote verschillen in de interpretatie van deze minimale vereisten. Dergelijke specificatie zou ook gemaakt kunnen worden in de eindtermen, nader vast te stellen door de CEA.

Wat betreft 'Vaardigheden ten behoeve van kennis' stellen we voor een overzicht op te nemen, in de nadere voorschriften, hoe de opgenomen competenties aansluiting hebben op de relevante onderdelen controlestandaarden (zoals vermeld bij 'Wet en regelgeving' onder 'Kennis').

De CSRD-competenties 'Attitude' en 'Vaardigheden ten behoeve van kennis' (specifiek 'Persoonlijke vaardigheden') bevatten algemene competenties welke ook reeds van toepassing zijn voor accountants in het algemeen. We stellen voor om, waar duplicaat, algemene vaardigheden die gelden voor alle accountants in het algemeen weg te laten uit de nadere voorschriften voor CSRD-assurance. Daarbij stellen wij voor om deze juist aan te vullen op

NBA

Betreft: KPMG reactie raadplegingsdocumentatie Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie
Amstelveen, 12 januari 2024

aspecten waar deze specifiek zijn voor duurzaamheidsverslaggeving, bijvoorbeeld discussies met andere type stakeholders (zoals NGOs), begrip van 'greenwashing' en de beoordeling van kwalitatieve toelichtingen in het jaarverslag (zoals ten aanzien van uitvoering van beleid, toelichting op het wel of niet halen van targets).

Minimale urenbesteding voor trainingen

Voor adequate uitvoerbaarheid en consistente toepassing in de praktijk zou het ons inziens helpen om richting te geven aan de minimale urenbesteding voor trainingen. Waar mogelijk zien we dit graag gespecificeerd in de nadere voorschriften.

Timing van voldoen aan vereisten voor certificeringsbevoegdheid

Het moment waarop de certificeringsbevoegdheid voor CSRD-assurance voldaan moet zijn is niet direct duidelijk. Is dit het moment van aanvang van de opdracht (ondertekening opdrachtbrief) of het moment van aftekenen van het assurance rapport (of anders)? Hierbij vragen wij om dit te specificeren nadere voorschriften, waar relevant aansluitend op de CSRD vereisten in de Nederlandse wet.

Aanvullend op bovenstaand algemeen punt, kan de bevoegdheid voor CSRD-assurance ook komen te vervallen? Zo ja, wanneer is dit dan het geval? Hierbij vragen wij om dit te specificeren in de nadere voorschriften.

1. Verwacht u dat in de competentieset de juiste competenties zijn opgenomen om CSRD-assurance te kunnen afgeven?

Zie onderstaande opmerkingen.

a. Zijn er nog competenties die u mist in deze set?

In de lijst met competenties, zoals in Bijlage 1, wordt niet ingegaan op de volgende aspecten.

- Ten aanzien van 'Kennis': hierbij zien wij ook graag toegevoegd algemene begrip van het bredere kader van de EU Green Deal en relevante (onderliggende) wet- en regelgeving, zijnde het kader waarin de CSRD wetgeving (en ESRS) is ingeregeld.
- Ten aanzien van 'Kennis': op basis van de huidige standaarden (zowel onder ISAE als NV COS) is standaard 3410 ook van toepassing als Greenhouse Gas (GHG) emissies 'meer zijn dan een relatief klein onderdeel', wat op basis van de uitkomsten van de dubbele materialiteitsanalyse geconcludeerd kan worden. Deze zien wij graag toegevoegd als competentie onder de kop 'Wet- en regelgeving'.
- Ten aanzien van 'Vaardigheden ten behoeve van kennis': CSRD stelt specifieke eisen ten aanzien van de markering van rapportage in een uniform elektronisch verslaggevingsformaat en de assurance hierop. Dit zijn deels algemene competenties (zoals ESEF voor de jaarrekeningcontrole), maar voor niet-financiële informatie is de aard

NBA

Betreft: KPMG reactie raadplegingsdocumentatie Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie
Amstelveen, 12 januari 2024

van de te rapporteren informatie dusdanig afwijkend (bijvoorbeeld meer kwalitatief van aard) dat wij voorstellen hier een separate competentie voor aan te merken in de nadere voorschriften.

b. Zijn er competenties die u zou weglaten in deze set?

- Ten aanzien van 'Kennis': waarom zijn de genoemde internationale raamwerken allemaal noodzakelijk om te kennen? Wij vragen om hier nadere duiding op te geven, specifiek wat het doel is om deze achtergrond te kennen en de mate van diepgang van kennis die hierbij nodig wordt geacht.
- Ten aanzien van 'Kennis': de verwachting is dat CSRD-assurance initieel uitgevoerd gaat worden op basis van standaard 3810N (en later ISSA 5000). Kennisname van 3000A is daarom relevant, maar vooral als onderdeel van uitvoeren van een opdracht onder 3810N. We vragen om dit nader uit te leggen.

c. Zijn er competenties die nadere duiding behoeven?

- Ten aanzien van 'Kennis': we zouden graag nadere duiding zien voor de kennis van '(Brede) lange termijn waardecreatie'. Dit is een begrip dat beperkte uitleg krijgt in de CSRD en ESRS.
- Ten aanzien van 'Kennis': er worden 'vrijwillige verslaggevingsstelsels die kunnen ondersteunen' opgenomen, waarbij competenties als 'vrijwillig' worden aangemerkt. In het geval dat klanten ervoor opteren om een dergelijk stelsel toe te passen, en deze als onderdeel van de assurance wordt gebracht, zouden deze competenties ons inziens beter als 'indien van toepassing' (in plaats van 'vrijwillig') worden aangemerkt.
- Bij CSRD-competentie 'Vaardigheden ten behoeve van Kennis' staat opgenomen '*Kennis van methodieken om geregistreeerde informatie op voorkomen te beoordelen, zoals bijvoorbeeld kalibratie van instrumenten*'. Wat is hierbij de mate van diepgang van het kennisniveau dat hierbij verwacht wordt? Een mogelijkheid hier is namelijk dat de accountant specialisten in zal schakelen op een dergelijk onderwerp. Hierbij stellen wij voor om de competentie voor het inschakelen van specialisten toe te voegen aan de nadere voorschriften. Basiskennis voor inschakeling conform vereisten in NV COS wordt geacht aanwezig te zijn, maar de aard en mogelijk de diepgang van specialisten bij duurzaamheidsinformatie zal anders zijn dan bij de jaarrekeningcontrole (denk bijvoorbeeld aan inzet van biologen bij identificatie van de impact van een organisatie op biodiversiteit).

2. Hoe kijkt u aan tegen de praktische haalbaarheid van de competentieset?

NBA

Betreft: KPMG reactie raadplegingsdocumentatie Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie
Amstelveen, 12 januari 2024

De beschreven competenties zijn soms erg breed geformuleerd, waarmee het lastig kan zijn om te bepalen of deze praktisch haalbaar zijn. Aan de andere kant, het risico van algemene beschrijvingen is ook dat er in sommige situaties al snel voldaan kan worden aan de competentie, zonder dat daarbij de gewenste diepgang van kennis wordt bereikt. Hierbij vragen wij om deze competenties nader te specificeren dan wel te concretiseren, zodat er geen twijfel of grote verschillen ontstaan in de interpretatie van deze minimale vereisten.

3. Hoe verwacht u dat de primaire doelgroep de competentieset zich eigen zal maken? (Denk bijvoorbeeld aan opleiding, inhuur/inzet specialisten, learning-on-the-job of anders.)

Dit zal een combinatie zijn van trainingen (initieel; in een mix van e-learnings en classroom training), zelfstudie en learning-on-the-job (in een later stadium, bij de aanvang en uitvoer van deze opdrachten). Het leereffect zal hierbij voornamelijk aanwezig zijn bij het uitvoeren van assurance opdrachten, waaronder het identificeren, bespreken en oplossen van dilemma's.

Waar mogelijk zou de beroepsgroep gebaat kunnen zijn bij het gezamenlijk, mogelijk via de NBA, organiseren van trainingen. Dit om zoveel mogelijk kennis en ervaring onderling te delen, maar ook om een consistente aanpak binnen de beroepsgroep te stimuleren. Wij zien dat het gezamenlijk organiseren van dergelijke trainingen, o.a. samen met universiteiten, ook al deels plaatsheeft. Dit zien wij als positief en we zullen dit blijven stimuleren.

Voorts zijn wij voorstander van het opnemen van deze competentieset in het curriculum van de RA (praktijk) opleiding waar mogelijk.

4. Hoe kijkt u aan tegen een zelfassessment zoals omschreven als instrument om het kennisniveau in beeld te brengen én de individuele ontwikkeling te stimuleren?

Hier zijn wij geen voorstander van. Het mogelijk risico bij een self assessment is een situatie waarin, ten onrechte, verschillende startpunten bestaan als gevolg van zelfoverschatting (of een andere onjuiste inschatting) van de professionals. Op dit moment heeft een beperkte groep accountants diepgaande kennis en ervaring op de genoemde competenties, waardoor het wellicht beter is om uit te gaan van een laag huidig basis kennisniveau. Om hierbij een minimaal kennisniveau bij accountants te bereiken helpt het hebben van deze set aan CSRD-competenties samen met het geven van aanwijzingen voor trainingen die deze groep zal moeten volgen. Hierbij zou het voor adequate uitvoerbaarheid en consistente toepassing in de praktijk helpen om richting te geven aan de minimale urenbesteding voor trainingen.

5. Zou dit zelfassessment een verplicht karakter moeten hebben? De verplichting bestaat dan uit het maken van het zelfassessment én vastlegging in het PE-portfolio.

NBA

Betreft: KPMG reactie raadplegingsdocumentatie Invulling bevoegdheid CSRD-assurance middels nadere voorschriften permanente educatie
Amstelveen, 12 januari 2024

Niet van toepassing, zie beantwoording van vraag 4.

6. Hoe kijkt u aan tegen de verplichting van (vak)interview zoals hierboven omschreven?

Wij zijn voorstander van een dergelijke verplichting. Dit helpt voor de continue ontwikkeling van accountants door het delen en leren van ervaringen.

7. Bent u van mening dat dit bijdraagt aan de benodigde ontwikkeling van kennis waaronder het delen van ervaringen en inzichten? En als u deze mening niet bent toegedaan; hoe zou u de kennis beroepsbreed willen ontwikkelen?

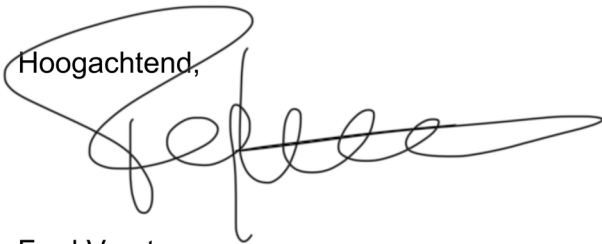
Wij zijn het eens dat een verplichting van (vak)interview bijdraagt aan de benodigde ontwikkeling van kennis.

8. Welke nadere voorwaarden zou de NBA naar uw mening mogen stellen aan (vak)interview?

Geen nadere toevoegingen.

Wij hopen met deze reactie een waardevolle bijdrage te hebben geleverd aan uw verzoek.

Hoogachtend,

Fred Versteeg
Head of Department of Professional Practice

Ubbo van Zessen
Head of ESG